

Motion till riksdagen 2007/08:So19

**av Carina Hägg och Anneli Särnblad (s)
med anledning av prop. 2007/08:110**

En förnyad folkhälsopolitik

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i motionen om behovet av konkreta åtgärder mot smittspridning av hiv, klamydia, syfilis och gonorré.

Motivering

Abort beskrivs i följande meningar: ”Att förebygga graviditeter är mer komplext än att förebygga sexuellt överförbara sjukdomar. En graviditet som inledningsvis upplevs som oönskad fortsätter inte alltid att vara det, utan en del kvinnor ändrar sig och bestämmer sig för att fullfölja graviditeten.” Meningen är djupt oroande, då den är ett brott mot den enighet som hittills funnits i synen på kvinnors rätt till legal och säker abort. Efter att ha noterat regeringens talande tystnad sedan valet 2006 i frågan om synen på abort, väljer regeringen nu som nästa steg att använda formuleringar som ifrågasätter kvinnans egna val. Meningen bör utgå till föremål för ett tydligt ställningstagande för kvinnors rättigheter, för ett tydligt ställningstagande för kvinnors rätt till abort. Att regeringen inte redovisar vad som döljer sig bakom orden ”oönskad abort”, inte håller samman det förebyggande arbetet mot hiv och sexuellt överförbara sjukdomar eller inte är öppen för samverkan med parlamentariker i arbete utifrån detta begrepp förstärker oron för en ny inriktning i synen på abort.

Enligt Smittskyddsinstitutet ökade hiv med 70 % 2007, och klamydia-siffrorna stiger kraftigt. Samtidigt har gonorré och syfilis blivit vanligare. Sammantaget ser vi i dag en alltmer oroande utveckling av sexuellt överförda smittosamma sjukdomar. Vi har också en ökning av antalet graviditeter bland tonåringar. Mer ansvar läggs på skola och ungdomsmottagningar liksom skolhälsovården. Men dessa funktioner finns inte alltid till för den enskilda eleven på dess egen skola. Samtal om sexualitet och samlevnad kommer fort-

Fel! Okänt namn på

farande inte till stånd med en skolsköterska eller kurator. Ungdomar behöver tillgång till samtal, preventiva åtgärder inklusive informationskampanjer. Målgruppsanpassade insatser om hur man skyddar sig har vi erfarenheter av sedan 1990-talet, då hiv var något relativt nytt i Sverige. De informationsinsatser som då genomfördes ökade benägenheten att använda kondom, som förhindrar smittspridning, men även är ett preventivmedel. Utöver detta behöver den grundläggande upplysningen utvecklas och förstärkas. Inte minst sex- och samlevnadsundervisningen i skolorna behöver upprustas för att möta de ungas vardag med dessa frågeställningar. Om inte förbättrade förutsättningar ges, kommer vi inte att kunna leva upp till målområde 8 Sexualitet och reproduktiv hälsa i Folkhälsopropositionen. Möjligheten att avsätta erforderliga medel i vårpropositionen 2008 bör tas till vara av regeringen.

Att klarlägga och smittspåra klamydia är tidskrävande för ungdomsmottagningar. Beräkningar visar en tidsåtgång på 2,5 timmar på varje patient med ett positivt provsvar för klamydia. Med 500 positiva provsvar får vi 1 250 timmar på ett år. Många blir också oroliga och behöver mer stöd än förmedlande av fakta efter ett positivt provsvar. Det är ett viktigt arbete, men alltmer tid går åt för smittspårning, medan samtal med den unge tvingas stå tillbaka. Den ökade arbetsbelastningen med smittspårning behöver mötas med förstärkningar av resurserna. Samverkan mellan nationell, regional och lokal nivå är välkommet liksom sammanställning av information, men otillräckligt. Regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag att kartlägga sex- och samlevnads-mottagningars arbete riktat till vuxna samt klarlägga kunskap, attityd och beteende i olika befolkningsgrupper som är av vikt för att arbetet mot sexuellt överförbara sjukdomar ska lyckas. Mer av ansvar läggs över till skolan och ungdomsmottagningar. Sammantaget skjuter regeringen ansvaret ifrån sig och tar inga konkreta initiativ. Och det avsätts inga pengar för förväntat arbete. Möjligheten att avsätta erforderliga medel i vårpropositionen 2008 bör tas till vara av regeringen. Anslaget ligger fortfarande enligt Folkhälsopropositionen kvar på 145 miljoner kronor, vilket i praktiken innebär en minskning av tilldelade resurser.

Stockholm den 2 april 2008

Carina Hägg (s)

Anneli Särnblad (s)